

SZEGEDI EGYETEM

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM, ORVOSEGYETEM ES A PEDAGOGIAI FOISKOLA LAPJA

III. évi. 3. szám

1955 február 8

Ára 40 fillér

Szeretettel segítsük a DISZ-fiatalok munkáját

A szegedi egyetem és a főiskola ifjúságának, oktatóinak nagy része figyelemmel kíséri a DISZ munkáját, az ifjúság neveléséről folyó vitát. Mind többen tettekkel is bizonyítják, hogy a DISZ munkájában levő hiányokat meg lehet szüntetni, hogy a DISZ-tagsággal járó kötelezettségek teljesítése az alapja a DISZ-élet elevenebbé, pezsgőbbé tételének. Egyre több fiatal érzi, hogy a megkezdett mű továbbépítését akkor tudják méltóan folytatni, ha lelkiismeretesen elvégzik tanulmányi, társadalmi munkájukat.

A bölcsészeti kar néhány DISZ-tagja olyan tervvel foglalkozik, hogy a Szentesen és Hódmezővásárhelyen bemutatott színdarabot a Szeged-környéki falvakban is előadják.

A jogi-karon néhány oktató a jól dolgozó DISZ-tagokkal egy-egy termelőszövetkezetet szeretne patronálni, s jogi kérdésekben segíteni a tsz munkáját.

A főiskola DISZ-fiataljai között nem egy olyan hallgató van, ki falun akarja tudását gyümölcsöztetni, s a falu politikai, kulturális felemelkedéséért óhajt szívvel-lélekkel dolgozni.

A természettudományi kar egyik intézete az üzemek patronálásába be szeretne vonni felsőéves hallgatókat is.

Az orvosegyetemi fiatalok csónakház építését kezdeményezték, s annak megvalósításához társadalmi munkával járulnak hozzá.

Elismerés és köszönet jár azoknak a DISZ-fiataloknak, kik lelkesen jegyezték békekölcsönt, akik szívesen és jól dolgoztak a genchsháti állami gazdaságban a rizs aratásánál, azon főiskolás hallgatóknak, kik fáradságot nem ismerve munkálkodtak a főiskolai napok sikeréért, azon egyetemi hallgatóknak, kik a DISZ kezdeményezésére esztendőnként a város különböző területein békebeszélgetéseket folytattak. S köszönet és megbecsülés illeti azokat, akik öntudatosan, a lendő jó vezető gondosságával vettek részt a tanácsváltások előkészítésében, a választási győzelem megteremtésében.

E néhány példa ékesen bizonyítja, hogy a mi fiatalaink tud lelkesedni, vannak ötletei, kezdeményez. Nagyrészt szorgalmasan dolgozik, tanul. Vitatkoznak országos, nemzetközi kérdésekről. De még harciasabban és szélesebbkörűen kell ezt végezni, mert nálunk, a mi népi demokratikus országunkban ez lehetséges, kívánatos.

Ezért — a DISZ-tagok, főleg a DISZ-funkcionáriusok felelősségét nem kisebbítve — mi vagyunk elsősorban felelősek. A DISZ-tagságnak nap mint nap éreznie kell a pártalapszervezetek, pártbizottságok segítségét, irányítását. Látniuk kell oktatónk szeretetét, tanító érdeklődését a DISZ munkája iránt. Nap mint nap tapasztalniuk kell a DISZ-tagoknak, DISZ-vezetőknek, hogy munkájuk az országgyetemi nevelés szervező részé, mely a szocialista ember, szocialista vezető képzésének nélkülözhetetlen.

Meg kell mondani őszintén, hogy a fentemlített követelmények gyakorlati megvalósulását csak szórónyos tapasztalattal a fiatalok. Még ritkábban érezték DISZ-szerveink elért eredményeik tudomásul vételét, munkájuk elismerését.

Az Egyetemi Pártbizottság, a pártalapszervezetek keresték az okokat, melyek miatt az ifjúsági mozgalom lendülete alább hagyott. Sokat meg is találtak: ezeket az ifjúsági aktív-értekezleteken a fiatalok tudomására hoztuk. De tovább kell menni: mind a politikai, mind az állami vezetőknek, oktatóknak keresniük kell azon eszközöket, melyek hathatósan hozzájárulnak ahhoz, hogy a DISZ-munka megtisztelő feladattá váljon, mindazon módszereket, melyek elősegítik, hogy ifjúságunk egésze megértse: ő a folytatója évszázados harcainknak, szocializmusunk építésének.

Hallgatóinkkal meg kell ismer-

tetni az országos eredményeken belül a szegedi felsőoktatás eredményeit, s azon erőfeszítéseket, harcokat, melyet a szegedi felsőoktatás dolgozó a fiatalokkal együtt vívott a párt útmutatása alapján. Nem volt ez az egyetem és főiskola mindig a népe, nem mindig állt a dolgozók szolgálatában. De volt ezen az egyetemen is mindig egy kis csoport, amely a nép igazáért, a szebb, szabadabb életért küzdött; s e csoport tagjai sokat tudnának erről mondani szóban is, írásban is a mi fiatalainknak. Például: Tettamanti Béla professzor elvtárs, Budó Ágoston professzor elvtárs, Kalmár László professzor elvtárs, Baróti Dezső dékán elvtárs és mások.

Még a felszabadulás után is, 1946-ban 47-ben, nem jó szemmel nézték egyesek, hogy a fiataloknak pártunk politikai jogokat is biztosított, megengedte, hogy az ország ügyeibe beleszóljanak. Ma megvan a lehetőség arra, hogy a fiatalok törődjenek az ország sorsával, a felsőoktatás fejlődésével, messzeemenően tevékenykedjenek a szocializmus építésének érdekében, saját életük szebbé tételéért.

Megtettünk-e mindent azért, hogy ez a lehetőség termékeny valóssággá váljon? Megértettük-e velük, hogy milyen nagy és szép feladatunk értelmiségének nehéz feladataira emberül felkészülni? Megtettünk-e mindent azért, hogy hallgatóink József Attila és Radnóti Miklós méltó örökösei, forradalmi lendületük folytatói legyenek? Sajnos, nem mondhatunk ezekre a kérdésekre teljes igent.

Nem magyaráztuk meg hallgatóinknak és fiatal oktatóinknak eléggé azt, hogy történelmi feladataink megvalósítása közben nemcsak nap-sütés, de árnyék is ér bennünket, hogy utunk nem mindig sima, hanem időnként göröngyös, nehéz terpen is előre kell haladnunk.

Az 1953. júniusi és az 1954. októberi párttárgyalat alapján köteletségünk, hogy ezt fiatalainkkal megértessük, s a nehézségek leküzdésére mozgósítsuk és tanítsuk őket a tanulmányi és társadalmi feladatokat illetően egyaránt.

Az egyetemi és főiskolai hallgatóknak nagy szerepük van politikai életünkben, kultúránk ápolásában, annak terjesztésében. Hiszen nap mint nap érintkeznek a város dolgozóival, szünetük alkalmával falusi rokonaikkal, gyerekkori barátokkal. S e találkozások alkalmával nemcsak a régi közös emlékekről, de a napi politikai, gazdasági, kulturális kérdésekről is sok szó esik, s nem lebecsülendő az a hatás, amelyet legtanultabb fiatalaink, az egyetemi hallgatók ilyenkor környezetükre tesznek, mert a dolgozók úgy néznek rájuk, mint jövő vezetőjükkre, gyermekük majdani tanítójára. S az előlegezett bizalom olyan mértékű, amelyen a hallgató tájékozottsága, tudása, magatartása, jövőbe vetett hite.

S hogy egyetemi és főiskolai fiataljaink közül mind többen és mind gyümölcsözőbben vegyenek részt társadalmi életünk formálásában, az jórészt a DISZ-szervezetek munkáján múlik. A DISZ-szervezet ezirányú munkájának termékenysége a DISZ-vezetőkön, a DISZ-tagokon túl, rajtuk, tanárokon, politikai vezetőkön áll. Ifjúságunk dolgozik, s a felsorolt kezdeményezések azt bizonyítják, hogy az út, melyre léptek, helyes. Rajtuk múlik, hogy vezetőik ne maradjanak el a fiatalok lendületétől, hogy ne engedjük a felsorolt kezdeményezéseket vakvágányra futni, porba hullani, hanem maximálisan segítsük azok megvalósulását, az új kezdeményezések, az újabb sikerek eléréseért.

Hogy e nagy feladatnak minél jobban eleget tudjunk tenni, a „Szabad Ifjúság” nyomán széleskörű vitát kell kibontakoztatni a sajtóban itt Szegeden is. Jelenlék meg a „Szegedi Egyetem” hasábjain minél több professzor elvtársnak, DISZ-tagoknak, DISZ-vezetői tagnak, fiatal oktatóknak, a pártszervek tagjainak az ifjúság nevelése égető kérdéseit tisztázó, a DISZ egyetemi és főiskolai munkamódszereinek jobbátételét segítő számos írása.

Tari János

Vizsga az orvoskaron

Általában egy vizsgariportot úgy szoktak bevezetni, hogy »ott állodgáltak a jelöltek, szorongó arcú fejezéssel, idegesen sétálgattak a folyosón, vagy a tantermi előkészítőben remegő kezűkkel szorongatva a jól, rosszul elkészített jegyzet...» és így tovább. Azonban, ha ezt a képet várta volna riportterünk, családott volna. Kiegyensúlyozott, magabiztos, szépen felelték a feltevésekre és a kérdésekre, a legelső feltevésekre is úgy láttuk, nem voltak izgatottak. Persze a »várható harc heve« kissé megszínezte a talán sápadt arcokat, de az a régi »vizsgadrukk« hiányzott. Megkérdeztük őket, jól látjuk-e, s ha igen, mi ennek az oka. Kiderült, hogy semmi más, mint az, hogy úgy érzik, a kívánalmaknak meg fognak felelni.

Honnét ez a magabiztosság? Egyszerű a felelet: jártak az órákra, érdekes volt — mondják, úgy kapták a betegbemutatókat, mintha szakülésen lettek volna, mintha maguk észlelték volna az eseteket. No meg a szülészeti iránt a hallgatók legtöbbje különösen érdeklődik is. Ez meglátszott a feleleteken. Egy csoportnál (10 hallgató) az volt a probléma, hogy ki kapjon olyan jó jegyet, hogy a jelest a jelestől meg lehessen különböztetni.

Nem zavarta a hallgatókat, hogy a professzor időt és fáradságot nem kímélve, az egész évfolyamot levizsgáztatta. Úgy vélekedtek, hogy ha ez a körülmény fokozta is kicsit az említett »harcis szülészeti«, de nagy haszon származik belőle, ismerni fogja őket a vizsgán, a nagy szigorlaton is és talán... az majd így könnyebb lesz. Persze vannak kisebb zökkenők is, egy jelölt például az Ascheim-Zondek reakciót felelné, látszik, hogy tudja mi a lényeg, csak ép-

pen azt nem tudja hirtelen, hogy nőstény, vagy him egeret kell-e a terhesnek vélt vizelettel beoltani. Elfelejtette talán, hogy ebben a tárgyban minden a nőnemből indul ki. Egy másik jelölt látjuk, gátlásokkal küzd, pillanatnyilag nem lehet eldönteni, tud-e, nem tud-e, mindenesetre a professzor megnyugtatta: »hagyd időt a gondolkodásra, szóljon, ha megnyugodott«. Olyan is előfordul, hogy a párbeszédből (vizsgázató és vizsgázó párbeszédéből) monológ lesz, ha avatatlan hallgatón a vizsgát, azt gondolná, no, milyen szépen felel az a mélyebb hangú, a magasabb hangú mindenre csak igennel válaszoló csupán: a vizsgázató beszélt és a vizsgázó helyeselt. Szerencsére ez ritka jelenség.

Gyakrabban keringenek a jelöltek egy-egy latin kifejezés helyes- ségére körül, bele-bele kezdenek a szóba, a »terminus technicus«-ba, s nem mindig tudják, hogyan fejezzék be, (nem ártana, ha néhánéhá átvénnék e jó öreg anatómiát. Elég gyakran sántikál a körbontani tudás is, no de ne mélyedjünk el ennyire a részletekbe, hisszük, hogy a kapott bírálatok megfogannak és a szigorlatra a latin grammatikai és pathologiai ismereteket felrészítve fognak ugyanezek az arcok, ugyanilyen derűs magabiztossággal, bátran szembenézni a feladatokkal.

Egyszóval, a szülészeti vizsgán, amennyit mi hallottunk és láttunk, több volt az öröm, mint a szomorúság. Így kell ezt csinálni hallgatóink; orvosjelöltek, nektek is öröm a szép eredmény! Akikre pedig — esetleg más tárgyak kapcsán — ilyen értelemben nem vonatkozik ez a riport, vegyenek példát és az évvégi »hajrát« már most kezdjék el!

(— bu —)

A magyar ifjúság nagy örömmel fogadta a IV. békekongresszus összehívásának híreit. Ifjúságunk teljes erejével részt vesz a békeharc fokozásában, mert tudja, hogy a béke megőrzéséért vívott küzdelemben közvetlenül érdekelt, hiszen az ifjúság jövőjéről van szó.

(Bugár Jánosné elvtársnőnek az Országos Békatanács ülésén mondott beszédéből)

Dr. Zsoldos Sándor

A magyar egészségügy és a magyar szocialista építés nagy halottját, dr. Zsoldos Sándor elvtársat, a Magyar Népköztársaság egészségügyi miniszterét gyászoljuk.

Zsoldos elvtárs rövid két esztendőig állt a magyar egészségügy élén. Tevékenységével maradandóan hozzájárult hazánk egészségügyének szocialista alapokon történő továbbfejlesztéséhez.

A kormányprogram kidolgozásának napjaiban vette át az egészségügyi minisztérium irányítását és sajnálatosan rövid miniszteri tevé-

kenységéről elmondhatjuk, hogy a nép ügyét szolgálta. Kora ifjúságtól ismerte és magának tekintette a dolgozó magyar nép bajait, szenvedéseit, a miniszteri székből is és példázta, hogy a kommunista vezetőnek mindennapi munkájában és hosszú perspektívájú tervekben egyaránt a nép széles rétegeinek jólétét kell szem előtt tartania.

A magyar egészségügyi felvirágoztatásának fáradhatatlan harcosát és a példás magatartású: szerény, önzetlen, áldozatkész kommunistát gyászoljuk.

Néhány megjegyzés a filozófiai oktatáshoz és a félévi vizsgákhoz

Néhány utóvizsgától eltekintve, minden karon befejezték a filozófiai vizsgákat. Ez a tény módot ad néhány megjegyzésre, némi értékelésre.

Ilyenkor, egy-egy félév végén, bevett szokás az értékelést az »előző év hasonló időszakához« való hasonlításal kezdeni, mely eljárás során legtöbbször csak a számadatok összevetéséből hozza ki a rutinos értékelő az emelkedő tendenciát.

Szerencsére, ezt nincs módomban megtenni. A múlt évben ugyanis csak beszámolót tartottunk félévkör s ez az első olyan év, hogy félévkör is vizsga van.

A másik nagy különbség az, hogy tavaly (a megelőző években is) kevesebb heti óraszámmal kellett átvinni az anyagot, ami nyilván azt eredményezte, hogy más csoportosításban, kevésbé részletesen, csak főbb vonásaiban tudtuk megtárgyalni. Ami az előadásokat illeti, megítélesem szerint sokat javultak tavaly óta. Az egyes kérdések megtárgyalására több az idő, több oldalról lehet megvilágítani a lényegét, van idő

az egyes részletekre

is, több példát lehet felhozni az egyes tételek igazolására. Ezeket a lehetőségeket az előadók szépen felhasználták előadásukban.

A filozófiai előadásokat együtt tartjuk a Tudományegyetem mindhárom karának. Ez nagyon meglehetően a dolgunkat, mert az egyes fölhozott példák hol a bölcsészek és jogászok számára nehezen érthetőek, hol pedig a TTK-s hallgatók miatt kell egyes dolgokat nagyon részletezni, holott azt már a történelem vagy jogászok sokszor hallották. Ha tovább akarjuk az előadások színvonalát emelni, akkor okvetlenül külön kell választani a karok előadásait.

A szemináriumok vezetésében is történtek változások. Kezdetben volt az ú. n. »anyagkövetéses módszer«. Ez abból állt, hogy a szemináriumvezető irányítása alatt végigtették az adott anyagot pontról-pontra, nem téve különbséget lényeges és lényegtelen részek között. Érdekes, hogy a vizsgákon igen sokan így is feleltek. Tudtak majdnem mindent pontosan és részletesen, csak éppen a lényeg-et nem tudták kiemelni.

Bakos László

DOKUMENTUMOK a felszabadulás előtti EGYETEMI ÉLETBŐL.

A TEHETSÉGEK SORSA

A halálba rukkoló József Attilát a vonat kerekéi tépték szét. Czigány Dezső élete végére a pisztoly tette a pontot. Nem voltak normálisak. A frázis igaz, de egyúttal kényelmes kibúvó is. Volt egy Derkovits Gyula is, őt a hosszú évek nyomora vite el. Akik velük indultak, egyetemeken, főiskolákon tanultak, művészek lettek és életben maradtak, fillérekért címetek írnak, szel-

lemi szükségmunkát végeznek, zsákokot hordanak. A szobrászok kiraknak-bábukat gyártanak, a festők bicskanyeveket pingálnak 20 fillérért darabonként.

Szép jövő, biztató az e pályára lépő fiataloknak, hogy erőt, ideget áldozhatnak a magyar kultúra felvirágoztatására...

Hevő István,

Egyetemi Híradó 1938. jan.

A vezetés munkája a Szegedi Pedagógiai Főiskolán

A Pedagógiai Főiskolán a vezetés és irányítás munkáját a kormány- és pártvezetők célkitűzései hatják át. Az a fő gondolat, hogy népünk számára jól képzett, ideológiailag fejlett szocialista tanárokat adjunk, akik nemcsak megértik pártunk és kormányzatunk politikáját, hanem meg is tudják valósítani azt. Ennek érdekében az állami vezetés a tanszékkel szorosan együttműködve dolgozik azon, hogy a hallgatóság szakmailag és ideológiailag megerősödjék, a felelősségtudata, áldozatkészsége, hivatásteretete megnövekedjen. Elmélyítjük a tanárok és a hallgatók kapcsolatát, mely a DISZ-szel való együttműködés szervezettebb tételével erősödött. Az állami vezetés azzal is törődik, hogy a tanári kar belső összhangja a soronkövetkező feladatok megoldásában egységes legyen: az oktató-nevelő munka eszméi és szakmai színvonalának emelése érdekében is fontos ez. Arra törekszünk, hogy áthassák munkánkat a marxizmus-leninizmus irányítómunkát. Az állami vezetés és a tanszék vezetői figyelemmel kísérik a fiatal tanárok szakmai és ideológiai, valamint tudományos munkáját, bekapcsolják őket a tanszék tudományos munkájába és a főiskolán folyó ideológiai oktatásban is részvesznek. Ezt az oktatási bizottságon keresztül irányítja a főiskola vezetője. A nevelés megújítása és egységessé tétele érdekében a módszertani bizottság végez tervszerű munkát; munkatervébe a főiskola vezetője megadta szempontok szerint építi be a megoldásra váró feladatokat. A kultúrbirozság tevékenységét, mely ugyan csak munkaterv szerint dolgozik, a felszabadulás tizedik évfordulójának gondolatai hatják át. Céljaink megvalósítása érdekében a főiskola munkaterv szerint dolgozik, melyet összehangol a párt-szervezet, a DISZ- és a szakszervezet munkatervével és így együtt segítenek megvalósítani a kormány- és pártvezetők célkitűzéseit. Eredményeink mellett meglátjuk hibáinkat is és azokat bátran feltárjuk, értékeljük és bíráljuk egymás munkáját. Így sikerül elérnünk kádereink jóirányú fejlődését. Az igazgató arra törekszik, hogy a főiskola dolgozóinak munkáját, magatartását, fejlődését személyes tapasztalatai alapján ismerje meg. Ha hiányosságot észlel, azok kiküszöböléséhez megadja a megfelelő segítséget és útmutatást. Így sikerült elérni, hogy a főiskola kollektív szelleme és a kritikához való viszonya a múlt-hoz képest sokat javult. A következő félévben el akarjuk érni azt, hogy véleményünket ne csak egyesek, hanem mindenki bátran meg tudja mondani, akkor is, ha az nem dicsérő jellegű. A kádernélküli és a személyügyi előadó van az igazgató segítségére. A főiskola vezetősége mindenkor kiáll a főiskola dolgozóinak jogos kérései mellett és véleményét az O. M. felé is megmondja, ha arra szükség van. Az állami vezetésnek gondja van arra is, hogy a tanácsulások napirendi pontjait a tanácsulások tagjaival egyetértésben úgy állítsa össze, hogy azok a főiskola életében döntő szerepet játszanak. A tanácsulások elhangzott javaslatait, bírálatokat az állami vezetés elgondolásaival összhangban történnek és nagymértékben elősegítik a főiskolán folyó irányító munkát. Az igazgató ellenőrzi a tanszéken folyó munkát, megfigyelésével, az órákon szerzett tapasztalataival igyekszik egységessé tenni az előadásokon, szemináriumokon és gyakorlatokon folyó munkát. Az osztályok munkáját elősorban az igazgatóhelyettes ellenőrzi és irányítja, az igazgatótól kapott útmutatások szerint. Ettől függetlenül az igazgató módot talál arra, hogy egy-egy osztály munkáját közvetlenül is ellenőrizze. Meglátásait, véleményét az osztályal és az igazgatóhelyettesel közli, ha úgy látja szükségesnek, tanácsuláson vitára bocsátja, hogy ezzel az igazgatóhelyettesnek és az osztályvezetőnek segítséget adjon. A főiskolán folyó munkát a takarékos gondolat is áthatja, aminek megvalósításán a gazdasági hivatalon kívül az egyes tanszék is fáradozik. Az irányító munkában nagy szerepet töltenek be a tanszéki- és az osztály-értékelések is. Ez utóbbiakat az igazgatóhelyettes gyakran látogatja, hogy ezzel is elősegítse a főiskola adminisztrációs munkájának egyszerűsítését és egységét. A II. félévi munka megkezdése előtt a tanácsuláson az igazgató értékelte az I. félévi munkát, megvitatták a felmerült problémákat és olyan határozatok születtek, melyek nagymértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy a II. félévi munka még ter-

szérűbb, még egységesebb, még alaposabb legyen. Ennek figyelembevételével az igazgató kidolgozza II. félévi munkatervét, mely elvi irányítást mutat a tanszéken folyó és a főiskola egészét összefogó irányító munkához. Ennek alapján a tanszék és az egyes osztályok is munkatervet készítenek a főiskola munkatervével összhangban. A kollégiumi igazgatókkal megbeszéli a főiskola igazgatója az I. félévi tapasztalatait, hogy azokat figyelembe véve segítséget adjon a főiskola a kollégiumok vezetőinek is. A párt-, a szakszervezet és a DISZ-szervezet titkárával az igazgató kéthetenként megbeszélést tart, melyen a soronkövetkező feladatok megoldásához szükséges tennivalókat tárgyalják meg. Ezzel biztosítjuk az egységes vezetést, összehangoljuk a különböző szervek elgondolásait és biztosítjuk a főiskolán folyó munka egységét. Az egyes szerveknek kiadott feladatok végrehajtásáért a szervek vezetői felelősek, akik állandóan szemmel kísérik a főiskola különböző munkaterületeit. Így dolgozva, munkánkat összehangolva végezzük a főiskolán a vezetés és irányítás munkáját, pártunk és kormányunk célkitűzéseinek megvalósítása és a jobb tanárképzés érdekében.

Lerner Károly
főiskolai igazgató

Félév előtt...

Az egyetemi munka megszakítatlan életritmusa új szakaszához érkezett: ismét új félév kezdődött. Az egyetem folyosói, a tantermek padjai újra benépesültek a hallgatók zsongó csoportjaival. Egyetemünk új problémák, új feladatok előtt áll, amelyeket a következő hónapokban minden körülmények között meg kell oldania. Fokozottabban vonatkozik ez a párt-szervezetekre, amelyek végső fokon felelősek az új félév sikeres munkájáért. Amikor végighallgattuk a földrajz-biológus pártalapszervezet keddi vezetőségi ülését, az volt az érzésünk, — jóleső érzés volt ez —, hogy itt jól, szerető gondoskodással foglalkoznak a problémákkal. A vezetőségi tagok — Kocsis Vilmos párttitkár, Kunsági Elemér agitációs felelős, Pénzes István szervező-titkár — hozzászólásaiból az derült ki, hogy a vezetőségi tagok nemcsak tisztában vannak az új félévben megoldandó problémákkal, hanem minden erejükkel azon is vannak, hogy megoldják azokat. Talán a legégetőbb, legfontosabb, és legaktuálisabb — amint arra Korpás Emil elvtárs, az alapszervezet elnöke rámutatott — a IV. évfolyam és azon belül is a tanárjelöltek helyzete. Az alapszervezet vezetősége elhatározta, hogy legelőször is mindent el kell követni az államvizsgák sikeres lebonyolítása érdekében, alapos népnevelő munkával le kell szerelni a már most meglévő pánikhangulatot. Különösen a filozófia-vizsgák tapasztalata bizonyította, hogy az ideológiai felkészülés még a szakmailag jobb hallgatóknak is gyenge oldala, ezért

erre az államvizsgán nagyobb gondot kell fordítani. A februári taggyűlésen a vezetőségi beszámoló részletesen foglalkozik majd az államvizsgára való felkészülés problémáival.

Felmerült a vezetőségi ülésen a IV. éves hallgatók elhelyezésével kapcsolatosan az, hogy egyesek meg nem engedett módon protekciót vesznek igénybe s ez gyakran — a felsőbb szervek hibájából — eredménnyel is jár. Ennek leverő hatása igen nagy a becületesség hallgatók körében. Az Oktatásügyi Minisztériumnak és más minisztériumoknak is a legerélyesebben fel kell számolni a Horthy-korszaknak ezt a gyászos csökevényét. Általános és nagyon is égető problémaként merült fel a jegyzet-ellátás kérdése, amelyen a minisztériumnak a legürgésebben segíteni kellene, mert sajnos, gyakorlattá kezd válni, hogy a jegyzetek a vizsgák után jelennek meg.

A további hozzászólásokból kiderült, hogy a párt-szervezet még sok mindenben hozzájárul a félév sikeres megkezdéséhez. Támogatást nyújtott az állami szerveknek az ösztöndíjak megállapításánál, az órárend összeállításánál, a hospitálások ellenőrzésénél stb.

De maga a párt-szervezet is felkészül az új félévre. Pártosport-értekezleteken fogják megtárgyalni a tanulmányi fegyelmet, az előadások és a tanulás egyes aktuális kérdéseit. A legfontosabb azonban az, hogy a népnevelőmunkát a félév lendületes megindítására állítják rá, másrészt a februári taggyűlést is e célnak szentelik.

B. I.

BÍRÁLAT
az
Új Március
c. lapról

Októberben, amikor új formában, — s bizonyos tekintetben új tartalommal is — jelent meg az ÚJ MÁRCIUS, a szerkesztőbizottság többek között a következőket tűzte ki célul maga elé: „... Lapunk pártunk dicső emlékü folyóiratának címét hordozza nevében. Megváltozott formában, a kommunista ifjúsági sajtó legjobb hagyományait ápolva, továbbra is harcos segítői, tanácsadói, barátai szeretnénk lenni valamennyi ifjúsági vezetőnek, aktivistának...”

A folyóirat októberi, novemberi és decemberi számát elolvastva úgy érzem, hogy eddig sikeresen teljesítette ezt a célkitűzést. Sőt! Nemcsak az ifjúság vezetőinek, aktivistáinak nyújt hathatós segítséget, de értékes, érdekes és szórakoztató írásaival valamennyi fiatalhoz szól. Nemcsak a DISZ-vezetők lapja, (helytelen is lenne, ha csak az volna), de egész ifjúságunk eredményes segítőtársa, tanítója és szórakoztatója.

A lap, ha nem is mindig részletes, de színes tájékoztatót nyújt hazánk és a nagyvilág politikai, gazdasági, társadalmi eseményeiről. Úgy gondolom, nem ártana azonban többet foglalkozni a külföld, elsősorban a Szovjetunió és a népi demokratikus országok, — de élő kontaszként a nyugat társadalmi és politikai életével sem.

A folyóirat leggazdagabb és legértékesebb része az ifjúság nevelésének kérdéseivel, erkölcsével, politikai, magatartásbeli problémáival foglalkozó rész. A „Csillagunk a becület”, „Stux úr...” ; „Csontváz és társai”, „Csoki” — és még sorolhatnám — igen jó írások. Nagyon kellenek — és még inkább kellene! — az ilyen írások!

Nagyon helyes, hogy a folyóirat foglalkozik az ifjúmunkás-mozgalom mártírjainak életével — a rájuk való visszaemlékezések során —, történelmi és egyéb kérdésekkel.

Az ÚJ MÁRCIUS magabafoglalja a régi „Műsorfüzet”-et is, azaz: közli színdarabokat, verseket, elbeszéléseket. Ez az irodalmi rész jó és egészen bizonyos, sokat is segít a kulturmunkásoknak egy-egy műsor est előkészítésében. Zavaró csupán az, hogy olyan nagyszerű írások mellett, mint a „Kicsi madár”, hogy kaphatott helyet a „Plasztikus műtét”? Ugyanebben a számban Erdélyi József „Az ember” című versében van egy szakasz, aminek a mondanivalója a szubjektív idealizmus határát súrolja:

Egész és földön én, az ember,
minőnható nagy úr vagyok,
bennem van az egész világ,
nap, hold, csillag bennem ragyog...

Persze, ezek csak olyan hibák, amik egy kis szerkesztői figyelemmel kijavíthatók, s nem rontják le a lap színvonalát.

Van azonban egy-két dolog, ami engem meggondolkoztatott s azt hiszem, nem ártana, ha a szerkesztőbizottságot is meggondolkoztatná. Először is: Az ÚJ MÁRCIUS-t ismert, jótollú emberek — többnyire újságírók és írók — írják — a DISZ-vezetőknek. Nem lenne helyes, ha egy kicsit a DISZ-vezetők is írának egymásnak? Úgy értem, több, az ifjúság vezetői által írt, saját tapasztalataikon alapuló cikket jelentene meg a szerkesztőség? Másodszor: nem lenne haszontalan dolgozót foglalkozni a Komszomol életével, vezetői munkatársával, a szovjet ifjúsággal... S végül: nem ártana, ha az ÚJ MÁRCIUS több képpel, illusztrációval jelenék meg, megismertetné a DISZ-vezetőket nemcsak a társadalmi kérdésekkel, irodalommal, történelemmel, — de egy kicsit a képzőművészettel is.

A dolog másik oldala már egyetemünk DISZ-alapszervezeteire és vezetőire vonatkozik: Helyes lenne ifjúságunk nagyobb százalékához eljuttatni az ÚJ MÁRCIUS-t, ezt az igazán ifjúságunknak szóló, érdekes és színvonalas folyóiratot.

Petrovác István

Az Egyetemi Könyvtár 1954. évi működéséről szóló beszámoló, melyet Hencz Aurél könyvtárigazgató állított össze, sokszorosítva megjelent. A könyvtár dolgozói a beszámoló február 5-én tartott termelési értekezletükön vitatták meg. A beszámoló az egyetem valamennyi kara megkapta. Ugyancsak megjelent sokszorosításban a könyvtár 1955. évi munkaterve is.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa Dr. Kovács István egyetemi tanárt, a Jogi kar dékánját a tanácsotörvény előkészítésében végzett kiváló munkájáért „Munka Erdemrend”-el tüntette ki.

Január hónapban két szovjet vendége volt az Orvostudományi Egyetemnek. Terain professzor a II. sz. Belgyógyászati Klinikát — Bjelostockij szovjet szakértő pedig a Szemészeti Klinikát látogatta meg.

Írta: Nagy Lajos Kossuth-díjas író

Egyszer, már hatodikosztályos koromban, személyesen találkoztam az élettel. Azzal a bizonyos élettel, amely felében azonos volt a mi életünkkel, de felében mégis különbözött tőle. Amely életben rang és cím volt, anyagi érdek, vesztegetés, szolgálat és viszontszolgálat, igazságtalanság, meg nem érdemelt pozíció, nyereség, kamat, vagyon hozadéka. Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár ösztöndíjat létesített a mi gimnáziumunk tanulói részére. Kétszáz koronás volt az ösztöndíj, pályázni kellett rá, az igazgató juttathatta annak a diáknak, akinek akarta.

En már régóta ábrándoztam ösztöndíjról. Ki is függesztettek évenként táblákat a kapu alá, amelye-

ken különféle ösztöndíjakat hirdettek. Elolvastam a hirdetőnyelveket, de — az egyetlen Désán-féle ösztöndíj kivételével — valamennyire csak katolikus vallású tanuló pályázhatott. Ezt persze rendkívül igazságtalannak tartottam. Végre létesült egy ösztöndíj, amelyet én is igényelhettem. Reméltem tehát. Az iskolában mindenki bizonyos volt benne, hogy az ösztöndíjat én kapom meg. A legfelsőbb osztályba jártam, — már elmondtam, hogy velünk együtt nőtt az iskola. Az osztályban ötven voltunk jeles tanulók: Feldheim, Nagy Lajos, Dohány Gyula, Schönstein Miklós, Kovács Ödön. Valahogy, szinte rejtelmes okokból, nekem volt a legnagyobb, hogy úgy mondjam, te-

kintélyem. Nem tudom, hogy ezt mivel érdemeltem meg, azaz tudom, hogy nem érdemeltem meg, de hát így volt. Én voltam az erős fiú, a jó fiú, meg mit tudom én mi. És, amit döntő fontosságúnak vélt mindenki, én voltam a jeles tanulók között a legszegényebb.

Egyszer aztán kiszivárgott a tanári szobából a hír, hogy Demkó Kálmán igazgató már határozott az ösztöndíjról, még pedig úgy, hogy azt Kovács Ödönnek adja. Mindenki elámult. Szinte hihetetlennek látszott a dolog. Kovács Ödön volt a jeles tanulók között a leggazdagabb, államvasúti főmérnöknek a fia, akinek valami magánpraxis is lehetett, valami vagyona is, legalább is jókora villa a Csömöri úton. Ellestük, hogy még a tanárok is tárgyalták a különös esetet.

A hír igaznak bizonyult. Az igazgató, tapogatózás céljából, megüzent elhatározását Kovács Ödön apjának. Az apa bejött az iskolába, megköszönte az igazgató jóindulatát a fia iránt, de közölte vele,

hogy az ösztöndíjat az ő fia nem fogadhatja el. Ők nem szegények, nem akarnak más, arra rászoruló diákokat megfosztani attól a kis pénzbeli segítségtől. Vannak más jótanulók is az osztályban, akik legalább úgy megérdemlik az ösztöndíjat, mint Ödön, és azonfelül még szegények is. Ott van például Nagy Lajos, Ödönnek barátja és osztálytársa.

Igy kaptam meg azután az ösztöndíjat én. Az eredményt kihirdették az iskola minden osztályában, a háborgó kedélyek lecsillapultak. Az «élet»-nek nem sikerült valamit a maga módszerével elintézni. Bár tagadhatatlan, hogy amit Kovács Ödön és apja művelt, az is benne van az életben. Schmidt Attila osztályfőnök kihívott óra után a folyosóra és ezt mondta:

Menjen le az irodába és köszönje meg az igazgató úrnak a jószágát.

Nem mondtam ellent az osztályfőnöknek, de azután haboztam. Sehogysem tudtam magam rászánni erre a hálálkodásra. Az előzmé-

nyek után. Ödöntem a folyosón és nem indultam. Pedig már egy óra elmúlt, véget ért a tanítás, a fiúk készültek haza. Ilyenkor az igazgató úr is el szokta hagyni szobáját és ment is iskolaudvaron túl fekvő lakásába. A barátaim oda jöttek hozzám és biztattak. — No, ne okoskodj, — mondta az egyik. — Eredj csak, formáság az egész. Muszáj megtenni.

Lementem a földszintre, még ott is haboztam. Az igazgató éppen kilépett a szobájából, bezárta kulccsal az ajtót és ment ki az épületből. Már meglátott engem, de úgy tett, mintha nem vett volna észre. Utána loholtam, megállt és én elrebegettem valami zavart köszönetet. Sápadtam, meggyőződéstelenül. Az igazgató elpirult, a bajusza rezgett és láthatóan kereste, hogy mit mondjon. Majd így szólt: — Hát csak... tanuljon szorgalmasan ezután is. Hiszen tudja, hogy én mindig pártolom a szegény diákokat, magam is szegény diák voltam.

(Részlet Nagy Lajos: „A lázadó ember” c. regényéből.)

József Attila a szegedi Egyetemen

KÖZELEDIK József Attila születésének félelvázados évfordulója. A jubileumra készülésként jelentős szerep vár a szegedi egyetemre, a szegedi egyetemi ifjúságra, hiszen József Attila neve, életműve eltérhetetlen szálakkal fonódik egyetemünkhez. Emléke nagy fordulópontja lett az emlékeztetés „Horger-ügy”, az a jellemző eset, amikor a „Tiszta szívvel” című verse miatt „az egyetem fura ura”, Horger Antal eltanácsolta őt a tanári pályától. S úgy lett, amint erre emlékezve évekkel később megjövendölte önmagáról:

En egész népemet fogom
nem középiskolás fokon
tanítani!
(Születésnapomra)

1924 őszén iratkozott be a költő — Juhász Gyula és makói pártfogója, Espersit János tanácsára — a szegedi egyetemre. Miért éppen Szegedre jött? A szomszédos Makón végezte középiskoláit, de érettségét 1923. decemberben a fővárosban tett. Utána mégis visszajött, hogy Juhász Gyula, az apaként szeretett Espersit és a kedves makói lányok közelében maradjon, az 1922 óta megismert szegedi barátok — Hont Ferenc, Kormányos István és a többiek — társaságában vitázzék, tanuljon.

„Lassan indulnak az egyetemi beiratkozások” — írja szeptember 4-i számában a Szeged című helyi újság. József Attila — indexe és az anyakönyvi lapja tanúsága szerint — szeptember 19-én „iktattattott” a bölcsészeti kar hallgatói közé. József Jolán írja, hogy a beiratkozásra kapott pénzt elajándékozta pesti költő barátjának, a pilanatanynilag még nála is szorultabb helyzetben lévő Pintér Ferencnek. Makói barátai adták össze újból a költségeket.

AZ EGYETEM mintegy ezer hallgatójának zöme orvos és jogász volt; a bölcsészhallgatók létszáma — bár az előző évekhez képest némiképp nőtt — még mindig feltűnően kevés, *csakúgy 50 volt!* A bölcsészeti kar akkor még a mai központi egyetem első emeletén — a jelenlegi orvosegyetemi hivatalok és a könyvtár helyiségeiben — nyert elhelyezést.

A költő egyetemi pályafutásának csak vázlatos áttekintése is nagyobb terjedelmet igényelne; most csak azt vegyük szemügyre, mi-

lyen előadásokat hallgatott József Attila egyetemünkön. *Bizvást állíthatjuk sokoldalú érdeklődését, merész fóladat-vállalását példaképül a mai egyetemi ifjúság elé!*

Az első félévben Bartók Györgynek „Az ítéletről szóló tan” (heti 3 óra), „Az erkölcsfilozófia kérdései” (2 óra) című előadásait, és „Filozófiai gyakorlatok” című szemináriumát (2) vette föl indexébe. Nővérenek büszkén, lelkesen írta: „Az egyetlen elsőéves vagyok, akit Bartók professzor felvett filozófiai szemináriumába!” Magyarból Dézsi Lajos irodalmi óráit (A magyar irodalom története — 5 óra, Irodalomtörténeti gyakorlatok — 2 óra) hallgatta. „Nagyon szeret a magyar tanár” — írja már október 10-én Jolán néniének, s még később is büszkén írja Curriculum vitae-jében: „Nagyon büszkévé tett, hogy Dézsi Lajos professzorom önálló kutatásra érdemesnek nyilvánított.”

Magyar nyelvészetből Horger Antalnak „Az egyszerű mondat és részei” (3 óra), valamint Mészöly Gedeon „Bevezetés a finnugor nyelvtudományba” (1), „A finnugor nyelvű népek ismertetése” (1), „Finn nyelv” (2) és „Finnugor nyelvhasználat” (2) című előadásait vette föl indexébe.

NYELVI ÉRDEKLŐDÉSE szinte mértékeltlen volt. A finnen kívül Schneider Ferenc lektor német (2), Málly Ferenc lektor olasz (2), Szakáll Zsigmond lektor angol (2) óráit is hallgatta. Másik szaktárgya a francia volt, s minthogy ebből sem tudott semmit annak előtte, ehhez is bátorság és nagy ambíció kellett. A francia előadó Tóth Béla középiskolai tanár volt, az ő előadásait hallgatta a költő (A 18. század francia fölvilágosodásának irodalma — 2 óra, A francia nyelv története, I. rész: hangtan — 2 óra és francia nyelv — 1 óra).

Nagyon jellemző, hogy József Attila néprajzi, folklór-előadást is hallgatott, a külön, idős professzortól, Hermann Antaltól, aki ebben a félévben a „Cigányok költészete, nyelve, zenéje” (2) és „Kincs a néphitben” (1) címmel adott elő.

Fölvette még — bár később kihúzta — Kogutowitz Károly „Földrajzi gyakorlatok a bölcsészeti karhoz tartozó hallgatók részére” című előadást (4 óra) is, nem tudni, mi céllal, de roppant érdeklődés-

re jellemzően. A „Lázadó Krisztus” című verse miatt előző évben lefolyt országos port vert pöre miatt értjük meg, miért vette föl a „Sajtóbüntetőjog” című előadást (3 óra) is!

A MÁSODIK FÉLÉVBEN Bartók György (Lélektan — 4), Dézsi Lajos (A magyar irodalom a 16. században — 5, Magyar irodalomtörténeti gyakorlatok: Jókai munkássága — 2), Horger Antal (A magyar szóképzés — 4, A magyar nyelvemlékek ismertetése — 1), Mészöly Gedeon (Finnugor nyelvhasználat — 3, Finn nyelv — 2), Tóth Béla (A 19. század francia lírája — 2, A kifejezés formái a franciában — 2, Francia nyelvtörténet — 2, Francia nyelv — 1, Francia szemináriumi gyakorlatok — 1), Málly Ferenc (olasz nyelv — 2), Schneider Ferenc (német nyelv — 2), Szakáll Zsigmond (angol nyelv — 2) óráin kívül — nagyon jellemzően! — fölveszi még Vinczi Károly román nyelvi előadását is (2), Schmidt Henrik „Bevezetés az indogermán összehasonlító nyelvtudományba” (2), Kogutowitz Károly „Magyarország földrajza” (1) című kollégiumait is.

Még meglepőbb, hogy érdeklődési köre olyan modern, s az irodalomtól, költészettől távolosó problémákra is kiterjedt, mint napjaink egyik legtöbbet emlegetett kérdése: az atom. Egyetemünk mostani lektorának, Kiss Árpádnak „Az atomok és molekulák szerkezetéről” című hetente kétórás előadását is fölvette ez a bölcsészhallgató! Hallgatta Ortvány Rudófiat „Az anyag kopuszkuláris elmélete” című háromórás kollégiumát is! Érdeklődésük mellett Hornyánszky Gyulának „A hellénizmus története” című órája (5), s változatlanul hallgat beprajzot is Herrmann Antaltól (Bevezetés az etnografiába — 2, A cigányok néprajza — 1).

IME, JÓZSEF ATTILA, a tanárnak készülő bölcsészhallgató, mennyire tágan értelmezte az elsajátítandó tudományok „egyetemét”, milyen széleskörű érdeklődéssel látott a tanuláson. Egyetemünk minden karán — a természettudományin éppúgy, mint a jogin — szívesen és roppant tudnivalóval tanult!

A közelgő évfordulóra egyetemünk ifjúsága méltó ünnepléssel is, de példáját követő szorgalommal is készüljön.

Péter László

A diákjeléti bizottságok munkája

A tanév elején hallatszott olyan hang a hallgatóság körében, hogy az új ösztöndíj-rendszer rosszabb, mint az előző években volt, kevesebb az összeg, nem járnak jól a hallgatók. Elsősorban le kell szögeznünk, hogy az a hallgató, aki jól tanul és tanulmányi eredménye jó, mindig és minden vonatkozásban, így anyagiakban is csakis „jól járhat”. A sikeres, szép előmenetel után kijáró ösztöndíj semmit sem változott. Most újabb kormányzatunk még jobban kíván segíteni a hallgatókon, azokon is, akiknek szociális helyzete indokolja azt. A diákjeléti bizottság, melynek a professzor elnök mellett tagja a párt, a DISZ, a tanulmányi osztály és az illetékes évfolyam képviselője, hosszú és fáradságos, körültekintő és alapos munkával négy napon át tárgyalta a közelmúltban a szociális ösztöndíjak ügyét. Pontos, hivatalos kimutatások alapján figyelembe vették a hallgató szüleinek jövedelmét, a gyermekek, illetve testvérek szá-

mát, azt, hogy vidéki, vagy helybeli hallgatóról van-e szó és — bár a tanulmányi ösztöndíj független ettől — a vizsgaeredményeket is, melyek a szociális ösztöndíj megállapításánál a határértékek felfelé kerekítésénél nyomtak sokat a latba. Így például egy olyan hallgató, aki szociális ösztöndíjat kap és kitűnő tanulmányi eredményekkel is dicsekedhet, komoly summához jut. Persze az olyan, akinek ugyan kijárna a szociális ösztöndíj, de bukott, vagy igazolatlanul sokat mulasztott, természetesen nem jöhet szóba szociális ösztöndíjra sem.

E félévben sokkal többen részesülnek ösztöndíj támogatásban, mint a múlt tanévben. A szociális ösztöndíjra jogosító körülmények adott körülmények, melyeket a hallgatók, akiket illet vagy nem illet befolyásolni nem tudnak. Azonban teljes mértékben és alapvetően tudják saját maguk emelni az ösztöndíj teljes összegét, ha minél jobb tanulmányi eredményeiket érnek el.

Miért népe'enek az orvosi szakülések ?

Szép krétapapíron nyomva névre címzettnek mennek ki a meghívók kéthetenként, az orvosi szakülések műsorát hirdetve, Czoniczer professzor és Konyves Kollonics elvtárs nagy szeretettel végzi a szakülések szervezésének, irányításának valóban nem könnyű munkáját. A műsort színösszeállítás és változatossá teszi sokszor egy-egy vendég előadó beszámolója, vendégeink között nem egyszer neves külföldi előadó is szerepelt már. Mindenki elismeri, kell a szakülés, színvonalasak az előadások, továbbképzésre is jók, stb. Mégis, a Bórklinika padsorai legtöbbször üresen ásitának. Miért?

Nemrégem még az volt a panasza, hogy az orvosok túlterheltsége, a sok gyűlés, értekezlet, megannyi másirányú elfoglaltság az érdeklődőket gátolja. Most is ez a helyzet? Sokan úgy gondolják: »nem az én szakmám, nem érdekel». Pedig jópárszor véletlenül betevett fiatal is sokat okul egy-egy vitából, hallván például egy Halmágyi contra X vitát. S a fia-

tal előadók, tudós-jelöltek mennyire örülnének, ha tekintélyes tudós professzorainkat is nagyobb számban látnák a hallgatóság soraiban.

Igen hasznos lenne, ha egyetemünk asszisztensei, sőt hallgatóink is minél nagyobb számban vennének részt az üléseken. Ujságunk szeretne tőle telhetőleg segíteni a szakülések népszerűségének növelésében.

Nem illusztris szaktekintélyek előadásairól van persze szó, amelyek szerencsére mindig eléggé látogatottak, hanem a kezdők próbálkozásairól, melyek talán még nem vonzanak annyira. Ezeket legalább a többi fiatal kezdő hallgathatná nagyobb szeretettel, bárkiné a neve szerepelhet még a meghívón és aki állott már üres auditorium előtt a pulpitusnál, az tudja, hogy milyen rideg, milyen lehangoló dolog is az.

Szerkesztőségünk a jövőben rendszeresen közölni fogja lehetőleg egy hónapra a szakülések műsorát.

Az új ösztöndíjról

Zajos csoport áll a Dékáni Hivatal falitáblája előtt. Nagyon találékony ember vagyok, rögtön rájöttem, hogy valami nagyon fontos dolog lehet azon a falitáblán. Ha pedig nagyon fontos dolog, az nem lehet más, mint az a bizonyos, epedve várt ösztöndíj-rendelet. Eltaláltam! Személyesen azonban nem tudtam róla meggyőződni, mert nem engedtek oda: egyszerűen arrébb lökdöster. Udvári ember vagyok, nem akartam szemtelenn lenni, hanem félreálltam és hallgattam, illetve hallgatóztam. „Na... na... na... hallatszott a hátululók közül... a szakértéssegélyről... a nőskörről... a szociális segélyről... jó! nagyon jó!... nagyszerű...”

Ezeket hallva elmerengtem. Valóban nagyszerű. De érdemes megnézni, mik voltak az előzményei hallgatói körökben ennek az ösztöndíj rendszernek.

1954. szeptemberében értesültünk arról, hogy mindennemű prémiumot, szociális segélyt eltörölnék. Ez különösen nagy negatív visszhangot keltett a jeles és kitűnő hallgatók körében. Negatív visszhangot? Egyszerűen felháborodást. Ezeknek a jeles és kitűnő embereknek nagy része most azzal jeleskedett és tüntette ki magát, hogy szidott valakit, hol magában, hol kollektívan, de leginkább gyűléseken. Elégedetlenkedtek a DISZ vezetőséggel, mert zsákba-macska játszott. Elégedetlenkedtek a minisztériummal, mert az is zsákba-macska játszott. De valamennyinél jobban támadták a Dékáni Hivatalt.

Jelentek meg ifjúsági cikkeket, hangzottak el nagy horderejű beszédek, különböző rémhírek kaptak lábra: „Bele evett a fene az egészbe”. Nem lesz ösztöndíj-rendszer ebben a tanévben, hát érdemes itt tanulni, amikor ilyen csúf egyenlődi van? Nem. Nem érdemes. Mert ha jelesre megyek 420., ha középesre megyek 420.—, teljesen mindegy.

Ilyen felbolygatott hangulatban érte a hallgatókat az új ösztöndíj-rendelet, amely lényegében megszünteti az egyenlősít és valóban

ösztönzőleg hat. Emellett azonban tekintetbe veszi a gyengébb előmenetelű, de becsületos és szorgalmas tanulók szociális helyzetét is. Ez az ösztöndíj-rendelet több méltánytalanságot küszöböl ki, amit a származáson alapuló régi ösztöndíj-rendszer táplált. Ugyanis az új ösztöndíj-rendszer a szülők, illetve eltaratók tényleges szociális helyzetét — pénzben kifejezett szociális helyzetét — veszi figyelembe. Nem fordulhat elő olyan, hogy egy „egyéb” származású hallgató, aki mellékesen kitűnő és akinek eltaratója 600 Ft-ot keres havonta, csak felényi ösztöndíjat kapjon, mint egy közepes, munkás származású hallgató, akinek eltaratója 1200.— Ft-ot keres.

Tehát összegezve: az új ösztöndíj-rendszer jó. Most még egy kért: szeretnénk, ha a Diákjeléti Bizottság a rendkívüli szociális segélyeket nem az egyes hallgatók sirókészségének alapján állapítaná meg, hanem valójában az új ösztöndíj-rendelet szellemében az arra rászorulókat részesítené a fentnevezett segélyben.

Fekete Antal

Meghalt Ince Gyula

1955. január 30-án 52 éves korában meghalt Ince Gyula egyetemi tanár, a Budapesti Igazságügyi Orvostudományi Intézetek igazgatója. Ince professzor a szegedi egyetemnek is halottja. Néhány évvel ezelőtt Szegedre került fel a budapesti tanzsákra. Komoly érdemei vannak az egyetem felszabadulás utáni oktató munkájának beindításában. Egyetemünk tanárai és dolgozói megőrzik emlékét.

Dr. Hetényi Géza akadémikus, egyetemi tanár, az I. sz. Belgyógyászati Klinika igazgatója, a római olasz külügyminisztériumnak a magyar kormányhoz intézett felkérése alapján január hó 26-án a római külügyminiszterhelyettes sürgős orvosi megvizsgálására Rómában járt.

A Népfrentbizottság programjának megvitatása előtt

Az egyetemi és főiskolai Hazafias Népfrent programjának összehállítása befejeződött és rövidesen sor kerül megvitatására. A program elkészítésével megbízott szűkebb bizottság pontosan körvonalazta azokat a feladatokat, célkitűzéseket, amelyek a mozgalom előtt megvalósításra várnak a szegedi egyetemeken és főiskolán.

A program célkitűzései olyanok, hogy azokat az egyetem és a főiskola valamennyi dolgozója és hallgatója maradéktalanul magáévé fogja tenni és a legjobb tudásával fog közreműködni azok megvalósításában. *Középpontjában az oktatónévelőmunka színvonalának emelése, a tudományos kutató tevékenység eredményességének fokozása, a hallgatók szakmai és politikai tudásának fejlesztése áll.* A program figyelembe veszi azt a tény, hogy az egyetem és a főiskola dolgozói és hallgatói között egyre fokozódó érdeklődés mutatkozik a politikai kérdések iránt. A Hazafias Népfrentbizottság ezeknek a kérdéseknek gondos és tudományos alapossággal történő megvitatásával kívánja támogatni a politikai munka megjavítására irányuló törekvéseket.

A Népfrentbizottság egyik igen fontos feladatának tartja azt is, hogy még szorosabba fűzze a kapcsolatokat a szegedi felsőoktatási intézmények között és hogy mozgósítsa ezeknek dolgozóit és hallgatóit Szeged város politikai, társadalmi és kulturális életében való még fokozottabb részvételre, mert Szeged város további fejlődése jelentős mértékben függ attól a segítségtől, melyet a három felsőoktatási intézmény tud nyújtani kulturális, ipari, mezőgazdasági, egészségügyi vonalon.

A Népfrentbizottság programjában fontos helyet foglal el az egyetem és a főiskola haladó hagyományainak feltárása. Ez eddig meglehetősen elhanyagolt terület volt. Az egyetemen és a főiskolán

többen voltak olyanok a felszabadulás előtti időkben, akik haladó magatartásukkal, a nép ügye mellett bátor kiállásukkal, tudományos munkásságukkal a legteljesebb mértékben kiérdemelték azt, hogy emléküket hűségesen ápoljuk. De jobban kell tudatosítani azoknak a nevéit is, akik ma, a szocializmus építése idején az oktató, kutató és nevelőmunkában kiemelkedő példával járnak elől. Az egyetemi és főiskolai dolgozók és hallgatók körében azoknak a kiemelkedő közéleti személyeknek nevéit és munkásságát is népszerűsíteni kell, akik egykor az egyetem és a főiskola hallgatói voltak.

Igen fontos feladatának tekinti a Népfrentbizottság azt, hogy az egyetem és a főiskola dolgozóinak oktató- és tudományos munkáját akadályozó tényezőket megszüntesse. Mindent megtesz azért, hogy az adminisztratív és fizikai dolgozók is legjobb tudásukkal szolgálják az oktató, kutató és nevelőmunkát.

A feladatok között szerepel egy

olyan szabad fórum megteremtése, ahol a dolgozók és a hallgatók előadhatják jószándékú, építő kritikájukat, észrevételeiket a felsőoktatási intézmények bármelyik szervezéként intézkedésével és munkájával kapcsolatban.

A Népfrentbizottság a fentiekben nagy vonalakban körvonalazott munkáját a Párt- és az állami szervekkel teljes egyetértésben, különböző szervezetekkel együttműködve fogja végezni. Kapcsolatot tart a Hazafias Népfrent Szegedi Bizottságával, Szeged város Tanácsával, azoknak a városoknak egyetemével és főiskoláival, ahol megalkultak az önálló Népfrentbizottságok. A testvérintézmények tapasztalatait a szegedi egyetem és főiskola Népfrentbizottság hasznosítani fogja munkájában.

A bizottság számít arra, hogy az egyetem és a főiskola valamennyi dolgozója szívvel-leléssel fogja támogatni a valamennyiünk érdekét szolgáló programot.

Palásthy László,
A Pedagógiai Főiskola igazgatója.

Hasonlat

Lágyuló aszfaltos úton
gépkocsink puhán szalad.
Szerre hullámzó, üveg-kék
hótöcsákat önt a Nap.

Tunya síkság, mozdulatlan...
S terpeszkedő unalom
álmoosságát szétszakítja
most egy furcsa kunhalom.

Egy költőnek, aki még most is hallgat

Tíz éve meddő dalra ajkad,
— mióta dalt szül nemzeted. —
Vers-lányaid úgy nemzetted,
hogy szót fojtó hurok volt rajtad.

Most sólyomszárnyú friss szelek
szomjúzva várnak énekedre...
Újabb tíz évig élsz rekedve?
Mégbánni késő lesz... Pereg

Ritka, vénülő akácos
lent, — s kopasz a teteje.
— Épp ilyen volt püspökünknek
— hajdan — glóriás feje.

Oldalán forró homokban
fürdőző verébsereg
— Mint miséző püspökünknek
szent fején pimasz legyek. —

Élted homokja, nem kegyelmez,
s boldogtalant porít a földnek
színe alatt a kripta-zug.

Két emberöltő szól, figyelmezz:
Kik életet nem adnak: ölnék.
A néma — hangtalan hazug.

Petrovác István

Képzőművészeti alkotások

Vinkler László könyve az első egyetemes művészettörténet, amely a szocialista realista művészetszemlélet alapján magyar nyelven íródott. Bár kis terjedelmű, kétszáz oldal sem tesz ki a szövegrész, tartalmában mégis gazdag és sokoldalú, szocialista értékelés szempontjából biztos eligazodást nyújt a szakembernek éppen úgy, mint a tanulóknak, sőt mivel stílusa eleven és plasztikus, a művészetek iránt érdeklődő közönség is könnyen olvashatja.

A szerző segédkönyvül szánta a pedagógiai főiskolák rajz-szakos hallgatói és tankönyvül a tanítóképzők számára. Tehát figyelemmel van azokra a szempontokra, melyek egy jó tankönyvnel felmerülhetnek.

Ilyen elsősorban az anyag kiválasztása, annak nagy didaktikai egységekre való tagolása és ezek terjedelme. A didaktikai cél az ismeretnyújtás mellett felismerhetően a szocialista-realista művészetszemléletre való nevelés, és éppen ebben rejlik a könyv egyik nagy érdeme, mert eddig ilyen vonatkozásban csak részletmunkák, vagy hosszabb-rövidebb tanulmányok jelentek meg, míg Vinkler László könyve minden művészettörténeti korra, minden jelentősebb mesterre vonatkozólag határozottan körvonalazza a szocialista értéktételeket.

A könyv rövid terjedelme és tankönyvi célkitűzései a szerzőt arra indítják, hogy eltérjen az azelőtt szokásos művészettörténetírás módszereitől. A főiskolás számára tehát nem teljes lezárt ismeretanyagot jelent, hanem inkább keretet, amelyet még egyéb forrásokból feltölt-

het, a hangsúly a könyv módszerén van, amely a hallgatót arra képesíti, hogy annak segítségével önállóan is tovább tudja ismereteit kiépíteni. Ez a módszer abban áll, hogy a szerző minden művészettörténeti kor tárgyalása előtt gondosan kiválasztja az egyes korszakra sokoldalúan jellemző műalkotásokat és ezeknek tárgyi tartalmából levezeti a kor társadalmi jellegét, a fejlettségi fokát, a társadalom gazdasági és kulturális állapotát s világnézeti álláspontját, a műalkotás eszméi mondanivalóját. Csak azután tér át a szerző a művészeti tartalmának fejtegetésére, az ábrázolási problémák és a műben megjelenő szerkezeti vagy kompozíciós kérdések tárgyalására, stílusjegyeire. Ezek során rámutat a műben jelentkező haladást előmozdító vagy gátló tényezőkre és felhasznál minden kínálkozó lehetőséget a politikai, erkölcsi és érzelmi nevelés eszközeül úgy, hogy a pártosság, a kommunista világszemlélet az anyag minden vonatkozása tárgyalásánál kibontakozik.

A könyv nagy didaktikai egységeinek terjedelme a szocialista realizmus szempontjaihoz igazodik és pedig a szerint, hogy egy kor világnézeti szempontból mennyiben érinti korunkat, fennálló társadalmi rendünket s a folyamatban lévő osztályharcot, ügyelve arra, hogy a fejlődés dialektikus jellegére rámutasson. Tehát bővebben foglalkozik már a reneszánszsal, a barokkkal, alaposan és terjedelmesen tárgyalja a XIX. századi orosz kritikai realizmust, ismerteti annak küzdelmeit, problémáit, programjait, törekvéseit és méltatja nagy mestereit. Ezzel mintegy előkészíti a szocialista realizmus lényegének meg-

értését. A könyv igen fontos fejezete a Szovjetunió művészetéről írt rész, mert itt a kiteljesedett szovjet szocialista realizmust ismerteti, mely példaként áll a népi demokráciák szocialista szellemében alakuló művészetére előtt. Itt ismeri meg a hallgató a szocialista esztétika lényegét, egyszerű és világos fejtegetésekben, a művészet szerepét a szocialista társadalomban, annak tömegekből kiinduló és tömegekre visszaható jellegét, tömegnevelő feladatát. A szerző ebben a fejezetben látja meg a hallgatóval a művészet tükrözésében azt a magaslattal, melyet az ember a kőkorszaktól kezdődő fejlődése során elért.

Az utolsó részben a könyv többi egységeihez viszonyítva bő terjedelemben mutatja be a magyar művészet múltját és jelenét.

A reformkorszaktól kezdve mind részletesebben adja elő, hogy a magyar képzőművészet hogyan tükrözi a mindenkor fejlődő magyar társadalmat, különös figyelmet fordítva a magyar kritikai realizmusra. *Hangsúlyozottan mutat rá azokra a haladó hagyományokra, melyek mint időt álló alkotások örök értékeket képviselnek a magyar művészetben s a fejlődő mai magyar művészet számára is irányít mutattak.* A könyv a magyar szocialista realizmus tárgyalásával fejeződik be.

A hallgatók hivatása az lesz majd, hogy a művészetet kivigyék a néphez és közönséghez tegyék. Ez a könyv biztosítékot nyújt erre.

Dorogi Imre

Hallgatóink erkölcsi arculata

Sok probléma tartozik az erkölcsi magatartáshoz s az erkölcsi, erkölcsi kérdések ma különösen azért is nehéz, mert e tekintetben is óriási átalakulások, változások szemtanúi vagyunk. Kétségtelenül ma is fennállnak fogalmi szempontok bizonyos igen-igen régen felállított kategóriák, ezeknek tartalma azonban gyökeresen megváltozott. Emellett új fogalmak, új kategóriák keletkeztek az élet gyakorlati követelményeinek megfelelően. A munkaerkölcs bajnokai a múltban kizárólag a munkálatok voltak és a proletárparaszt erkölcs szerint az úrnak végzett munka halogatása, szabotálása igazán nem számított büntettnek. Nem igen érzett lelkiismeretfurdalást és nem is érezhetett az a munkás vagy paraszt, aki megnyomorítója munkaeszközeit rongálta. A falu erkölcséről az uraságtól még lopni sem volt bűn. (Lásd Illyés Gyula: Hősről beszéltek.)

Ma más a helyzet, de a régi, megrögzött szokásokat és érzéseket nehéz levethetjük. Nehezen érti meg és éri át az ember, például a paraszt a tsz-ekben, a munkás az üzemekben, hogy magának, a magával dolgozik. De még az el az legnyilvánvalóbb, — az iskolás és az egyetemista sem tudja eléggé, hogy magának és együttal az egész nemzetnek is tanul. Sokszor és helyesen megállapítottuk már, hogy a DISZ a tanulási fegyelem, vagyis a munkaerkölcs tekintetében sokat tett, de hozzá kell tennünk ehhez, hogy ez jelenleg még inkább a kikényszerített, mint az önkéntes fegyelemre, inkább kikényszerített munkaerkölcsre, mint a munka, a tanulás, a tudás spontán mély szeretetére, önkéntes munkaerkölcsre vonatkozik. Hallgatóink eljárnak az órákra, jegyzetelnek, elolvassák a kötelező irodalmat. Nem becsülhetjük le ezt az eredményt — amit mellel még javítani is lehet — de helytelenül járnának el, ha ezzel megelégednének. A DISZ igaz nagy munkája ezután következik. Fokozatosan és szívesen el kell érnie, — aminek már vannak reményteljes előhírnökei — hogy hallgatóink java szennvedélyesen szeresse munkáját, szeresse és keresse a könyveket, elmélyedjen szakmájában az anyagban, ne csak a megtanulásra váró adathalmazt lásson. hanem olyan dolognak tekintse, amit érdemes, hasznos és jó tudni A DISZ-nek — természetesen nem egyedül — pezsgő szakmai életet kellene teremtenie az egyetemen, aminek nyilvánvalóan meg vannak az eszközei, csak keresni kell azokat.

Nagy feladatai vannak a DISZ-nek az egyetemen a társadalmi vagyoni megbecsülése tekintetében is. Vonatkozik ez elsősorban a diákszállók életére de a könyvek, folyóiratok megbecsülésére is.

A DISZ-nek karunkon és egye-

temünkön nincs sem kifelé, sem befelé egységes arculata. A DISZ-tagság nem terem úgyszólván semmi emberi kapcsolatot sem. Hallgatóink nagymértékben atomizálódtak. Pedig talán még Makarencz vagy Kalinyinre sem szükséges hivatkoznunk, hogy a kollektíva nevelés és éppen erkölcsi nevelés jelentőségét megértjük. Hallgatóinkat a DISZ magánéletükben, emberi mivoltukban úgyszólván nem fogja egyáltalán össze. Ezért sok egyetemista „magánúton” keresi szórakozásának, kulturális életének kielégítését és ha ez sokszor nem is veszélyes, de bizony gyakran a kocsmákhoz, lebujszókhoz, különböző egészen sármalmas erkölcsi kilengésekhez és néhány esetben teljes zülléshez vezet. Tudunk arról, hogy egyesek mindennapos vendégei a vendéglőknek, sőt otthoni lokál jellegű intézményt is tartott fenn egy hallgatónk, mely határozottan „virágzó” volt, és így tovább. Ugyanakkor a Diákklubban bölcsészt most is alig lehet találni, az ifjúság kulturális élete sorvatlag, a bölcsészkar diákklubot egyáltalán nem használjuk ki. Talán egyetlen nagyobb jelentőségű, nagyrészt spontán, de a DISZ által is felkarolt közös mozgalma egyetemi ifjúságunknak a Haladás pártolása, a szurkológárda megszervezése volt. A pályára kivonuló lelkes tömeg központját az egyetemi hallgatók képezték és magatartásuk befolyást gyakorolt a város magatartására is. Ez nagyon helyes így és reméljük, hogy a Haladás mostani kiesése az NB I-ből nem fogja szétfelbontani ezt a csoportot. De ez kevés. Ki kell terjesztenünk hallgatóink közös megmozdulását más területekre is és talán nem megyünk messze a követelményekben, ha első lépéseként szeretnénk igazi, összeforrott március 15-ét látni és hogy a másik példát egészen más területről vegyük. szeretnénk egyetemi, ifjúsági farsangot látni. Nem részeg hallgatókat az Alföldiben, Hágában és a Kis-Hungáriában, hanem jól de egyetemi ifjúságunkhoz méltón szórakozó fiatalokat.

Fel lehetne még vetnünk számos területet, ahol ifjúságunk erkölcsi nevelésében a DISZ-nek helyt kell állnia. de egyelőre talán ennyi is elég. Roppant nagyok a feladatok és roppant nagy a felelősség is, ami a DISZ-re, a gerinces, öntudatos, fegyelmezett, tiszta erkölcsű fiatalság kialakításában hárul. Egyetemünk a közeljövő értelmiségi garnitúráját foglalják falak közé. Ezt a nagyon értékes kincset a DISZ-nek az eddigénél nagyobb buzgalommal és nagyobb bizalommal kell csiszolnia.

Ormos Mária

A szerkesztőség Ormos Mária frását vita cikként közli. Kérjük olvasóinkat, hogy véleményüket írják meg szerkesztőségünknek.

Uj utakon a Szegedi Haladás sportélete

Az idei esztendő igen kedvezően kezdődött az egyetemi sport szempontjából.

Sporteseményekről ugyan nem igen lehet számot adni, annál több történt azonban elvi síkon. Az összes illetékes tényezők megegyeztek abban, hogy az egyetemi sportot fejleszteni kell s az 1952-es párthatározat szellemében valóban az élvonal szintjére kell eljuttatni. S ami ennél is fontosabb: nemcsak a nézetek egyezéséről lehet beszélni, de az elmúlt hetekben számos olyan gyakorlati intézkedés és lépés történt, amely biztosítja, hogy a célkitűzés valósággá is váljék.

Az elmúlt évekre visszatekintve meg lehet állapítani, hogy az egyetemi sport igen sok nehézséggel küzdött és ennek következtében nem is könnyelhetett el kiemelkedő sikereket — legalább is szegedi vonatkozásban nem. Tény, hogy a sport fejlesztése nem tartozott az Oktatásügyi Minisztérium szívéig, bizonyos, hogy a Szegedi Haladás nem volt az OTSB kedvence s az is kétségtelen, hogy a sportban rejlő lehetőségeket a DISZ sem ismerte fel. Ezen kívül az is tagadhatatlan, hogy az egyetemi sportját Szeged városa sem érezte az egyetemes szegedi sport integráns részének. S végül még egyet kell leszögezni: egy kis, lelkes réteget nem tekintve, az egyetemi hallgatóság is meglehetősen passzívan viselkedett. 1954-el különleg megváltozott ugyan a helyzet. A Szegedi Honvéd átvételével — úgy látszott — hogy a szegedi egyetemi sport új utakon fog járni, tárgyi és személyi szempontból egyaránt. Az egyetem és a főiskola korszerű és szép sportlétesítményekhez jutottak, a Honvéd élvonalbeli sportolónak jelentékeny része átkerült az egyetemek kötelekébe. A felsőbb szervek mindenféle támogatást ígértek — az eredmény mégis az volt, hogy 1954 végére, szinte minden területen a színvonal süllyedését, csaknem általános lemorzsolódást lehetett tapasztalni. Mi volt ennek az oka? Egyrészt az, hogy a kilitásba helyezett támogatás elmaradt az OTSB részéről. Másrészt az, hogy a DISZ elhanyagolta a sport kérdését. Harmadrészt az, hogy a város hosszú időn át idegenül állt szemben a Haladással. Negyedsorban pedig el kell mondani, hogy az egyetemen kialakult egy felfogás, amely a sportolókban idegen testet látott, olyan terhet, amelyet kénytelen-kelletlen viselni kell, melynek azonban az egyetem szempontjából nincs semmilyen jelentősége.

A jelek arra mutatnak, hogy most az 1955-ös idény megindulásakor az előbbieken jellemzett

helyzetben döntő változások történtek. Sőt: nem csupán biztató jelekről van szó, hanem örvendétes tényekről. Az Oktatási Minisztérium elvileg és gyakorlatilag napirendre tűzte a sport kérdését s azon az állásponton van, hogy a sportot az egyetemen folyó nevelőmunka szerves részévé kell tenni. Nem feladatunk, hogy ebben az összefüggésben ennek az álláspontnak pedagógiai és módszertani vonatkozásait részletezzük, de bizonyosak vagyunk benne, hogy az a kezdeményezés, amelyet a minisztérium a végrehajtás érdekében tett a Haladás Országos Elnökségének legutóbbi ülésén, rövidesen éreztetni fogja hatását.

Ami az OTSB-t illeti, ezzel kapcsolatban elég Karácsonyi Béla beszámolója utalni az OTSB-vel folytatott tárgyalásokról. Ezen túlmenően pedig Titkos Pál nyilatkozatát szeretnénk idézni, amely gyakorlati szempontból is megjelöli azt az utat, amelyen az egyetemi sportnak az OTSB elképzeléseinek megfelelően is haladnia kell. S itt lehet mindjárt rátérni arra a nézeteltérésre, amely a sportolókval kapcsolatban egyetemi körökben is fennállt. Még egyszer ismételve: a sportolókban hajlamos volt az egyetemi dolgozók egy része ingyenélőket látni, akiknek az egyetemhez nincs semmi közük.

Függetlenül attól, hogy az egyetem kötelekébe került sportolók zöme igen lelkiismeretesen látta el hivatali kötelezettségeit, rá kell mutatni arra, hogy személyüknek éppen a jövő szempontjából sokkal nagyobb jelentősége volt, semmint gondolni lehetett volna. Az egyetemi sportvezetésnek valóban az a célja, hogy egyetemi hallgatókkal érje el az élvonalbeli szintet. Ezért szándékozik az OTSB például a labdarúgás vonalán a tehetséges fiatalokat a Haladásba tömöríteni. Minőségi sportot azonban csak akkor lehet csinálni, ha megvan hozzá a bázis, amit csak tapasztalt és máris magas színvonalon álló

HIREK

1954-ben az Egyetemi Könyvtárat 42 vidéki és budapesti könyvtáros látogatta meg.

A tudományegyetem mosódájának dolgozói részére a régen időszerű étkező és öltözőhelyiség építése megkezdődött.

A Tudományegyetem dolgozói közül a legutóbbi negyedévben 8-an jutottak lakáshoz.

Megkezdtek a menza étkezdéjének tatarozását és otthonosabbá tételét. Természetesen, hogy az étkezdésben fennakadások ne történjenek, a munkát fokozatosan végzik.

sportolók adhatnak meg. Ezért szükség és ezért van és lesz szükség arra, hogy élsportolók egyetemi dolgozókká váljanak, illetve megfordítva: ezért — a nevelés és a fejlődés érdekében — fontos, hogy legyenek olyan egyetemi dolgozók, akik egyben élsportolók is. Mert a feladatuk a hivatali köteleesség teljesítésén túl, az ifjúság közvetett, illetve közvetlen nevelése.

A DISZ területén is megéltünk a munka a sporttal kapcsolatban. Nem lehet eléggé hangsúlyozni annak a segítségnek a jelentőségét, amelyet a DISZ a Haladásnak nyújtott elvi téren az OTSB-vel folytatott tárgyalások során. De éppily kevésbé lehet szó nélkül elmenni a DISZ gyakorlati segítségnyújtása mellett, amellyel a balatonfüredi üdülőjét ajánlotta fel a Haladás labdarúgó csapatának az alapozó és formáhabozó edzések és a csapat összekovácsolásának idejére.

Az egyetem sportjának jelentőségét ma már a város is látja. Nem a Pártbizottságról és a Városi Végrehajtóbizottságról beszélünk, hiszen ezen a téren már tavaly is sikerült jó kapcsolatokat kiépíteni. *Hanem a közönségről, a szegediek ezreiről és ezreiről. A közönség a Haladást a szívébe zárta, ezt tapasztaltuk az elmúlt év végén is.* De senki sem gondolta volna, hogy a Haladás Baráti Körének alakuló gyűlése olyan sikeres lesz, mint ahogyan sikerült. Az aulát zsúfolásig megtöltő közönség — dolgozók a város minden részéből és igen sok diák — megjelenésével és viselkedésével azt mutatta meg, hogy a Haladás ügyét a maga ügyének tekinti, s ezzel azt is kifejezésre juttatta, hogy nemcsak az egyetemi sportot, hanem magát az egyetemet is olysavalaminek tartja, amelyhez ragaszkodik, amelyet a magának érez. Ez pedig nem kis dolog s a Haladásnak az idén ennek a tudatnak a jegyében kell fejlődni.

H. E.

Dr. Ivánovics György akadémikus, egyetemi tanár, a Mikrobiológiai Intézet igazgatója a Magyar Tudományos Akadémia megbízásából február 3-án Lengyelországba utazott.

A Szakszervezeti Bizottság rendezésében a Jogi kar tanszervezetének részvételével január hó végén jóslikerült asztalitenisz bajnokság zajlott le.

Az Oktatásügyi Miniszter Hencz Aurélt, — aki eddig az Egyetemi Könyvtár helyettesként vezette — az Egyetemi Könyvtár vezetőjévé nevezte ki.

Évfordulók

Február 1-én, 375 éve született Bethlen Gábor erdélyi fejedelem és választott magyar király, a magyar történelem legnagyobb politikai lángelméinek egyike. Ifjúkorát Báthory Zsigmond udvarában töltötte, kinek leghívebb támasza volt Erdély ügyeinek intézésében, bár sok méltánytalanság érte. Boeszkai fejedelemsége idején is magas állásokat viselt, Boeszkai halála után segített trónra juttatni a féktelen természetű Báthory Gábort. Ennek üldözése elől a temesvári pasáhdal menekült, onnan 1613-ban hadal tért haza Erdélybe. Erdemei és nagy népszerűsége elismeréseképpen az erdélyi rendek fejedelmének választották. E „munkakörben” ragyogóan érvényesültek diplomáciai és hadvezéri képességei. A 30 éves háború során szövetségbe lépett Európa protestáns hatalmaival, s így Erdélyt európai tényezővé emelte. Európai hatalmakkal való szövetségi történelmünkben rajta kívül csak Rákócziának sikerült. E hatalmi helyzetet felhasználta a világszerte gyűlött Habsburgok elleni háborúkra és egész Magyarország felszabadítására. 1619-ben megtámadta II. Ferdinándot és felszabadító harcát eredményeként Pozsonyig szabad lett az ország. 1620-ban a besztecebányai országgyűlés magyar királlyá választotta. A címet elfogadta, de nem koronáztatta meg magát. Diplomáciai munkájának betetőzésékként szövetségre készült lépni Oroszországgal, követei már úton voltak, amikor meghalt. A tudósok és tudományok nagy barátja volt, meg-

alapította a nagyenyedi kollégiumot. A magyar irodalomban is szerepel messzevilágító alakja: Móricz Zsigmond „Erdély” trilógiájának főhőse.

Február 9. 180 éve született Bólyai Farkas matematikus és drámaíró. Főműve a „Tentamen”, melyben az aritmetika és a geometria pontos alapvetésére törekedett, — ma is helytálló. E mű — sajnos, — korában ismeretlen és ezért háttalban maradt. Sok gondolatát újból fel kellett fedezni, hogy a matematika közkinésévé váljék. Szépirodalmi művei közül az „Öt szomorujáték” a legismertebb.

Február 15. E napon hunyt el 100 éve Teleki József történetíró. Tanulmányai elvégzése után különböző magas közjogi méltóságokat viselt. Az Akadémia első elnöke, majd Erdély főkormányzója. 24.000 kötetes családi könyvtárát és más értékes gyűjteményét az Akadémiának ajándékozta, ezzel megvetette az akadémiai könyvtár alapját. Életének főműve a „Hunyadiak kora Magyarországon” — 12 kötet.

Összeállította:

Nagy Dezső

SZEGEDI EGYETEM

A Szegedi Tudományegyetem, Orvosegyetem és Pedagógiai Főiskola lapja Szerkesztő a szerkesztőbizottság elnöke: Az MDP Egyetemi és Főiskolai Pártbizottsága, a Tudományegyetem rektora, az Orvosegyetem dékánja, a Főiskola igazgatója, a DISZ és a Szakszervezetek

Csongrád megyei Nyomdai Part V. Vállalat Szeged, 603 Felelős vezető Vincze György